

AKCIJU SABIEDRĪBAS "PASAŽIERU VILCIENS"

Korporatīvās pārvaldības un nefinanšu ziņojums par 2021.gadu

Saturs

Informācija par Sabiedrību	3
Nefinanšu ziņojums	4
Sabiedrības darbība	5
Sabiedrības attīstība	9
Ietekme uz vidi	10
Sociālā atbildība	12
Cilvēktiesību ievērošana	16
Pretkorupcijas un kukuļošanas novēršanas pasākumi	17
Sabiedrības politikas	18
Risku pārvaldība	19
Korporatīvās pārvaldības ziņojums	20

INFORMĀCIJA PAR SABIEDRĪBU

Sabiedrības nosaukums	AS "Pasažieru vilciens"
Sabiedrības juridiskais statuss	Akciju sabiedrība
Reģistrācijas numurs, vieta un datums	40003567907, Rīga, 2004. gada 20. septembris
Pamatdarbības veids	Pasažieru dzelzceļa transports, NACE kods 49.10
Juridiskā adrese	Pērses iela 8, Rīga, LV-1011, Latvija
VID reģistrētās struktūrvienības	90 (deviņdesmit)
Dalībnieks	LR Satiksmes ministrija (100%)
Meitas sabiedrība	AS "VRC Zaslauks" Jūrkalnes iela 15/25, Rīga, LV – 1046 Līdzdalības daļa kapitālā: 51%
Valdes sastāvs	Rodžers Jānis Grigulis - valdes priekšsēdētājs Aldis Daugavvanags - valdes loceklis Raitis Nešpors - valdes loceklis no 15.04.2021
Padomes sastāvs	Sandis Šteins - padomes priekšsēdētājs Lita Kalniņa – padomes locekle līdz 29.12.2021. Kaspars Briškens – padomes loceklis no 30.12.2021. Inta Liepa - padomes locekle
Ziņojuma gads	2021. gada 1. janvāris - 31. decembris
Iepriekšējais pārskata gads	-

NEFINANŠU ZIŅOJUMS

Ilgtermiņa ir AS "Pasažieru vilciens" (turpmāk – Sabiedrība) stratēģijas neatņemama sastāvdaļa. Tas atspoguļojas ne tikai mūsu vispārējā stratēģiskajā mērķī, bet arī misijā, vīzijā un vērtībās.

Sabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgus, pieejamus un nepārtrauktus pasažieru pārvadājumus, kas atbilst efektīvas mobilitātes vajadzībām un veicina reģionu sasniedzamību. Veicināt iedzīvotāju uzticību dzelzceļa sabiedriskajam transportam, padarot to par apzinātu un racionālu izvēli sniegto pakalpojumu ērtuma un kvalitātes dēļ. Attīstīt Baltijas reģionā konkurētspējīgus un ekonomiski pamatotus mobilitātes pakalpojumus.

Misija: Mēs sniedzam uzticamu mobilitāti ilgtspējīgam dzīvesveidam.

Vīzija: Mēs esam videi draudzīgs un uzticams pasažieru pārvadātājs Baltijas reģionā, kas nodrošina iespēju ātri, droši un komfortabli nokļūt galamērķī.

Vērtības: atbildība, attīstība, sadarbība.

Realizējot savu darbību, Sabiedrība ņem vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) 17 globālos mērķus ilgtspējīgai attīstībai.

Stratēģisko mērķu īstenošanā sabiedrība vadās pēc šādiem ANO globālajiem mērķiem:

Stratēģiskie mērķi	Sabiedrības ilgtspējas būtiskākās tēmas	ANO globālie mērķi
1. Veidot un attīstīt pasažieriem ērtus, pieejamus un konkurētspējīgus pakalpojumus Baltijas reģionā	<ul style="list-style-type: none"> pasažieru pārvadājumu pa dzelzceļu pakalpojumu attīstība un pieejamība; pasažieru apmierinātība; pasažieru drošība; sadarbība ar ieinteresētajām pusēm ilgtspējīgai attīstībai 	
2. Būt par videi draudzīgāku dzelzceļa pasažieru pārvadātāju	<ul style="list-style-type: none"> atbildīga pakalpojumu sniegšana; droša vide un veselība 	
3. Attīstīt finansiāli ilgtspējīgus pakalpojumus	<ul style="list-style-type: none"> ieguldījums valsts ekonomikā ilgtspējīgs tūrisms 	
4. Veidot motivējošu un iesaistošu darba vidi	<ul style="list-style-type: none"> atbildība pret darbiniekiem, cilvēktiesību, t.sk. darba tiesību ievērošana; vienlīdzīgas profesionālās attīstības iespējas droša darba vide 	

SABIEDRĪBAS DARBĪBA

Akciju sabiedrība "Pasažieru vilciens" (turpmāk arī – Sabiedrība) ir 100% valstij piederošs dzelzceļa pasažieru pārvadātājs un sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar 2008. gadā noslēgto valsts pasūtījuma līgumu.

Pasažieru pārvadājumu nodrošināšanai ikdienā tiek izmantoti 23 elektrovilcienu sastāvi un 18 dīzeļvilcienu sastāvi. Sabiedrība veic arī pārvadājumiem nepieciešamā ritošā sastāva uzturēšanas un kapitālā remonta darbus.

Būtiskākie notikumi, kas ietekmēja darbības rezultātus

2021. gadā Sabiedrības ieņēmumi bija 44,1 miljoni EUR, kas ir par 3,5% vairāk nekā 2020. gadā. Turpinoties ārkārtas situācijai un ar to saistītajiem ierobežojumiem sabiedriskā transporta piepildījumā, ieņēmumi no pasažieru pārvadājumiem 2021. gadā samazinājās par 10,3%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Kopējo ieņēmumu pieaugumu ietekmēja saņemtās garantijas par modernizēto dīzeļvilcienu vagonu defektu novēršanu, kā arī lielāka nepieciešamā zaudējumu kompensācija par valsts pasūtījuma līguma izpildi.

Sabiedrība ir pilnā apmērā izpildījusi valsts pasūtījuma līgumā noteiktos darba apjomus (vilcienu/vagonu km). Gan vilcienu, gan vagonu km skaits 2021. gadā pieaudzis par attiecīgi 2% un 3%, salīdzinot ar 2020. gadu. Pieaugums skaidrojams ar Rīga - Daugavpils maršruta pagarināšanu līdz Krāslavai un vēlāk līdz Indrai, un Rīga - Madona maršruta pagarināšanu līdz Gulbenei.

2021. gadu Sabiedrība noslēdza ar peļņu, kas ir par 278 tūkstošiem EUR mazāka nekā plānots. Novirze galvenokārt saistīta ar atšķirīgu nolietojuma uzskaites metodes piemērošanu finanšu pārskatos un zaudējumu kompensācijas par valsts pasūtījuma līguma izpildi, un atvaļinājuma uzkrājumu pieaugumu.

Nefinanšu mērķu izpilde

Sabiedrība 2021. gadā ir pārvadājusi 11,2 miljonus pasažieru, kas ir par 12,8% mazāk nekā 2020. gadā. Pārvadāto pasažieru skaita kritums un vilcienu vidējais piepildījums, kas 2021. gadā bija 33,8%, jeb par 6,7 procentpunktiem mazāks nekā 2020. gadā, saistīts ar ārkārtas situāciju valstī un vilciena piepildījuma ierobežojumiem, kas 2021. gadā bija spēkā ilgāku laiku nekā gadu iepriekš.

Vilcienu kustības precizitāte 2021. gadā joprojām saglabājās augstā līmenī – 98,9% (2020. gadā – 99,4%). Maksas pasažieru tirgus daļa 2021. gadā bija 42,07%, kas ir par 1,5 procentpunktiem mazāk nekā 2020. gadā. Ieņēmumu no pasažieru pārvadājumiem īpatsvars bija 36,1% (2020. gadā – 39,6%).

Finanšu mērķu izpilde

Braucienų skaits, pasažieru km, vilcienu piepildījums un pašu ieņēmumi 2021.gadā bija mazāki nekā plānots. Tas saistīts ar Covid-19 pandēmijas noteiktās ārkārtas situācijas, sabiedriskā transporta piepildījuma un iedzīvotāju pārvietošanās ierobežojumiem. Covid-19 pandēmija un noteiktie ierobežojumi tieši ietekmē pasažieru skaitu un ieņēmumus.

Sabiedrība veica pasākumu kopumu izmaksu samazināšanai un efektivitātes celšanai. Pasažieru pārvadājumu izmaksu segums, neskaitot nolietojumu un maksu par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu bija 43,1% jeb par 4,2 procentpunktiem augstāks nekā plānots.

Nepieciešamā zaudējumu kompensācija par valsts pasūtījuma līguma izpildi bija par 5 miljoniem EUR mazāka nekā sākotnēji plānots. VSIA "Autotransporta Direkcija" ir pilnībā norēķinājusies ar Sabiedrību par 2021. gadā veiktajiem pārvadājumiem. 13,9 miljoni EUR tika saņemti no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem Covid-19 pandēmijas seku novēršanai.

Sabiedrības pārskata gada peļņa ir 591 044 EUR, kas ir par 421 833 EUR mazāk nekā 2020. gadā.

Sabiedrības aktīvi pārskata gada beigās ir 82 528 243 EUR, pašu kapitāls 21 459 088 EUR, pašu kapitāla īpatsvars bilancē 0,26.

Akciju sabiedrības "Pasažieru vilciens"

Korporatīvās pārvaldības un nefinanšu ziņojums par 2021.gadu

2021. gada 31. decembrī Sabiedrības īstermiņa saistības, atskaitot nākamo periodu ieņēmumu īstermiņa daļu, kuru segšanai nebūs nepieciešama finanšu līdzekļu aizplūšana, bija 15 400 924 EUR, savukārt apgrozāmie līdzekļi 2021. gada 31. decembrī bija 15 642 083 EUR, kas ir par 241 159 EUR vairāk nekā īstermiņa saistību daļa.

Likviditātes rādītājs, īstermiņa saistībās neiekļaujot nākamo periodu ieņēmumus, ir 1,01. Īstermiņa saistībās uzrādīts ilgtermiņa aizdevums no AS "SEB banka" 7 522 988 EUR apmērā, kuram atmaksas termiņš ir 2022. gada 17.maijs. 2022. gada maijā aizņēmums tiks refinansēts uz 5 gadiem ar 10 gadu atmaksas termiņu.

Akciju sabiedrības "Pasažieru vilciens"
Korporatīvās pārvaldības un nefinanšu ziņojums par 2021.gadu

Darbības rezultāts	2021.	2020.	Izpilde % pret 2020. gadu
Pārvadājumu apjomi			
Pasažieru km	360 797 456	408 804 876	88.3%
Braucienu skaits	11 193 612	12 843 854	87.2%
Vilcienu km	5 986 583	5 855 247	102.2%
Vagonu km	27 335 196	26 466 225	103.3%
Efektivitātes rādītāji			
Maksas pasažieru tirgus daļa	42.32%	43.57%	(1.5 p.p.)
Vilcienu precizitāte	98.90%	99.39%	(0.5 p.p.)
Vilcienu piepildījums - braucienu skaits pret sēdvietu skaitu (maksas pasažieri)	31.56%	37.93%	(6.6 p.p.)
Vilcienu piepildījums - braucienu skaits pret sēdvietu skaitu (visi pasažieri)	33.79%	40.45%	(6.7 p.p.)
Izmaksas uz 1 sēdvietu km	0.01723	0.01698	101.5%
Ieņēmumu par pasažieru pārvadājumiem īpatsvars	36.11%	39.60%	(3.5 p.p.)
Pasažieru pārvadājumu izmaksu segums (bez nolietojuma un maksājumiem par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas)	43.12%	50.58%	(7.5 p.p.)
Finanšu rādītāji			
Neto apgrozījums, EUR*	44 131 038	42 630 440	103,5%
Peļņa vai zaudējumi, EUR	591 044	1 012 877	58,3%
Bilances kopsumma, EUR	82 528 243	82 743 658	99,7%
Pamatkapitāls, EUR	20 868 047	20 868 047	100,0%
Pašu kapitāls, EUR	21 459 088	21 016 281	102,1%
Pārvadājumu izmaksu segums	43,12%	50,28%	(7,2 p.p.)
Peļņa pirms procentu maksājumiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem (EBITDA), EUR	7 790 777	7 930 846	98,0%
Pašu kapitāla atdeve (ROE)	3,98%	4,82%	(0,84 p.p.)
Kopējais likviditātes rādītājs	1,02	1,39	73,4%
Saistību pret pašu kapitālu attiecība	2,85	2,94	96,9%

Akciju sabiedrības "Pasažieru vilciens"
Korporatīvās pārvaldības un nefinanšu ziņojums par 2021.gadu

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Darbības rezultāts	2021.	2020.	Izpilde pret 2020. gadu
No valsts budžeta tieši vai netieši saņemtais finansējums, EUR	31 797 371	26 839 210	118,4%
No valsts budžeta tieši vai netieši saņemtā finansējuma izlietojums, EUR	30 254 038	27 920 215	108,4%
- Valsts finansējums pasažieru pārvadājumiem pa dzelzceļu valsts budžeta apakšprogrammā 31.06.00 "Dotācija zaudējumu segšanai sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem"	22 455 891	20 417 832	110,0%
- Valsts finansējums pasažieru pārvadājumiem pa dzelzceļu valsts budžeta apakšprogrammā 31.04.00 "Maksa par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu"	7 798 147	7 502 383	103,9%

Veiktās iemaksas valsts budžetā

	01.01.2021.	Aprēķināts 2021.	Samaksāts 2021.	Saņemts no valsts budžeta (pārmaksa)	31.12.202
Norēķini par PVN	(647 736)	(2 909 926)		2 550 603	(288 344)
Norēķini par ledzīvotāju ienākuma nodokli	190 357	2 566 556	2 541 025		215 888
Norēķini par VSAOI	398 678	5 162 526	5 129 010		432 194
Norēķini par uzņēmējdarbības riska nodevu	361	4 311	4 318		354
Norēķini par Dabas resursu nodokli	2 233	10 128	9 086		3 275
Norēķini par Nekustamā īpašuma nodokli	0	18 660	18 660		0
Norēķini par Uzņēmuma vieglo transportlīdzekļu nodokli	0	4 740	4 152		588
Norēķini par Uzņēmuma ienākuma nodokli	(24)	16 471	16 447		0
Pārmaksa					

Detalizētāka informācija par uzņēmuma darbību pieejama 2021. gada pārskatā.

SABIEDRĪBAS ATTĪSTĪBA

Sabiedrība turpinās attīstīties atbilstoši vidēja termiņa darbības stratēģijā noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem.

2022. gadā notiks pirmo jauno elektrovilcieni piegāde, testēšana Latvijas teritorijā un sertificēšana.

Tā kā noteikto sankciju dēļ šobrīd vairs nepastāv iespēja piegādāt dzelzceļa ritošā sastāva uzturēšanai un remontiem nepieciešamos agregātus un rezerves daļas no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas, un karadarbības dēļ nav iespējamas piegādes no Ukrainas, lai nodrošinātu dzelzceļa pasažieru pārvadājumu nepārtrauktību neelektrificētajā zonā, AS "Pasažieru vilciens" nekavējoties jānodrošina ar PAO "ЗВЕЗДА" (Krievijas Federācija) ražoto M756 tipa dīzeļdzinējiem un AO "Калугапутьмаш" (Krievijas Federācija) ražotajiem HDP-1000 tipa hidropārvadiem aprīkoto motorvagonu aizstāšana ar citiem. Plānots arī iegādāties vairākus lietotus dīzeļvilcienu motorvagonus, kuriem ir Eiropas tipa dīzeļdzinēji un hidropārvadi, lai pēc to remonta nodrošinātu pārvadājumus neelektrificētajā zonā pilnā apmērā.

Sabiedrība ir iesniegusi pieteikumu dalībai dzelzceļa tirgus izpētē. Tirgus izpēti ir izsludinājusi ATD, un tā notiek par pakalpojuma sniegšanas līguma termiņu uz 10 gadiem ar pakalpojumu uzsākšanas laiku 2025. gada 1. janvārī.

Sadarbībā ar ATD turpinās darbs pie Sabiedrības sistēmu integrēšanas ar vienoto biļešu noliktavu.

IETEKME UZ VIDI

Sabiedrības darbība ir atbildīga un balstīta uz ilgtspējīgas attīstības principiem, tāpēc ir apzināti un tiek ievēroti uz Sabiedrības darbību attiecināmie vides aizsardzību reglamentējošie ārējie normatīvie akti. Sabiedrība savā darbībā īsteno vairākus energoefektivitātes nodrošināšanas un ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumus.

Arī ārējās auditorijās Sabiedrība tiek atzīta par videi draudzīgu uzņēmumu. To apliecina augstais novērtējums dažādos reitingos un aptaujās, kur pasažieru pārvadājumu kategorijā "Pasažieru vilciens" vairākkārt ir atzīts par Latvijas "zaļāko" uzņēmumu.

Eiropas neatkarīgajā zīmolu ilgtspējas pētījumā "Sustainable Brand Index 2021" Sabiedrība ir noteikta par ilgtspējīgāko zīmolu Latvijā Transporta/ceļošanas nozarē, aiz sevis atstājot tādus zīmolus kā "airBaltic", "Tallink", "Bolt", "Rīgas satiksme", "Lux Express". Kopējā vērtējumā "Pasažieru vilciens" ieņem 24. vietu.

Energoefektivitāte

Lai samazinātu enerģijas patēriņu un sekmētu pret apkārtējo vidi atbildīgu rīcību, Sabiedrībā 2016. gadā tika ieviesta ISO 50001 standarta prasībām atbilstoša vadības sistēma. 2021. gadā Bureau Veritas veica pārsertifikācijas auditu, un Sabiedrība saņēma apliecinājumu par ieviestās sistēmas atbilstību ISO 50001:2018 standarta prasībām.

Ieviestā energopārvaldības sistēma nodrošina, ka ir identificēti visi objekti, kas saistīti ar energoresursu patēriņu, energosniegums regulāri tiek monitorēts un analizēts.

Energo pārvaldības sistēmas ieviešanu 2021.gadā monitorēts elektroenerģijas, dīzeļdegvielas un dabasgāzes patēriņš, kas salīdzināts ar bāzes patēriņu. Lai samazinātu energoresursu patēriņu, realizēti vairāki pasākumi:

- elektroenerģijas patēriņa samazināšanai dīzeļvilcienu tehniskās apkopes punktā Kalna ielā 76 nomainīts laukuma ārējais apgaismojums pret LED gaismekļiem, LED gaismekļu montāža veikta arī ēkai Kandavas ielā 42a un "J" parkā;
- lai novērtētu iespējamās elektroenerģijas ietaupījumu pasākumus, apmeklēti vairāki energopārvaldības sistēmā iekļauti objekti un sagatavoti priekšlikumi uzlabojumiem;
- dīzeļdegvielas patēriņa samazināšanai un kontroles uzlabošanai 2021.gadā 15 dīzeļvilcieni ir aprīkoti ar degvielas patēriņa uzskaites sistēmu KBAPTAP1. Līdz ar kontroles sistēma ir uzstādīta visiem ekspluatācijā esošajiem dīzeļvilcieniem;
- motorvagonu ritošais sastāvs aprīkots ar kustības monitoringa un analīzes sistēmu VSKMAS, kas ļauj uzkrāt dīzeļdegvielas patēriņa datus un analizēt tendences.

Ķīmiskās vielas

Elektrovilcienu un dīzeļvilcienu vagonu un vilciena ratiņu krāsošanai, kā arī elektrodzinēju enkuru tīrīšanai un tinumu piesūcināšanai ar elektroizolācijas laku tiek izmantoti gaistošie organiskie savienojumi un šķīdinātāji. Sabiedrībā ļoti atbildīgi tiek uzskaitīti iegādāto un patērēto vielu daudzums, mērīta un uzraudzīta emisija. Konstatēts, ka 2021. gadā normatīvajos aktos noteiktās normas nav pārkāptas, un apsvērtas iespējas ķīmisko vielu un to radīto emisiju samazināšanai.

Gruntsūdeņi

Gruntsūdeņu monitorings tiek veikts atbilstoši normatīvajos aktos noteiktam apjomam.

Atkritumi

Sabiedrība nodrošina atkritumu šķirošanu atbilstoši atkritumu klasēm. Bīstamie atkritumi tiek elektroniski uzskaitīti un reģistrēti bīstamo atkritumu reģistrācijas žurnālā. Ir noslēgti līgumi ar atbilstošu pakalpojumu sniedzējiem par atkritumu izvešanu.

CO₂ izmeši

CO₂ emisiju rādītājs tiek regulāri analizēts, tas viens no sabiedrības darbības rādītājiem.

Parametrs	Vilce	Mērvienība	2021.gads
Masa CO ₂ uz vilcienu kilometru	DV	t CO ₂ /vkm	0.00329736
Masa CO ₂ uz vilcienu kilometru	EV	t CO ₂ /vkm	0.00079950

Domāšanas un paradumu maiņa videi draudzīgas rīcības jautājumos

Lai veicinātu uz ilgtspējīgāku attīstību vērstu domāšanu un ieradumus, Sabiedrība, sadarbojoties ar pašvaldībām un citiem partneriem, cenšas popularizēt pārvietošanos ar vilcienu kā videi draudzīgu izvēli. Informācija par dažādām tūrisma iespējām un citām aktivitātēm izvietota publiskajā tīmekļa vietnē, sociālo tīklu kontos, vilcienos u.c. Sabiedrības informācijas kanālos. Plašāka informācija par ilgtspējīga tūrisma aktivitātēm 2021.gadā ir pieejama sadaļā par sociālo atbildību.

2021.gadā ir veikta darbinieku apmācība, lai pilnveidotu darbinieku izpratni par energoefektivitātes jautājumiem un videi draudzīgu rīcību. Lai nodrošinātu efektīvāku procesu norisi un samazinātu papīra un citu resursu patēriņu, Sabiedrībā 2021.gadā tika digitalizētas vairākas dokumentu plūsmas, nodrošinot virzību dokumentu pārvaldības sistēmā - rīkojumu personāla jautājumos saskaņošanu un elektronisku parakstīšanu, iepirkumu procedūru dokumentu apriti un protokolu elektronisku parakstīšanu, darba laika uzskaites tabulu saskaņošanu u.c.

Papīra patēriņa samazinājumu sekmējis e-biļetes popularitātes pieaugums, jo 2021.gadā jau 43% no biļetēm tika pārdotas tīmekļa vietnē un mobilajā aplikācijā.

SOCIĀLĀ ATBILDĪBA

Pasažieru pārvadājumiem pa dzelzceļu ir būtiska loma transporta nozares emisiju samazināšanā. Tas iekļauj gan pasākumus efektīvāka sabiedriskā transporta nodrošināšanai, tostarp pasažieru pārorientēšanu uz dzelzceļa transportu, gan pasākumus dzelzceļa vilces līdzekļu nomaiņai no fosilajiem risinājumiem uz dabai draudzīgākiem, gan atbildīgu pieeju resursu patēriņā. 2021. gads Eiropas Savienībā bija pasludināts par Eiropas dzelzceļa gadu, lai mudinātu cilvēkus savās ikdienas gaitās vairāk izmantot vilcienu satiksmi, kas ir ērta, ātra un videi draudzīga. Sabiedrība iesaistījās aktivitātes, lai veicinātu vilciena kā droša un ilgtspējīga transporta izmantošanu, visa gada garumā publiskojot informatīvus, izzinošus un interesantus faktus par pasažieru vilcieniem.

Pasažieru pārvadājumu pa dzelzceļu pakalpojumu kvalitāte, attīstība un pieejamība

Nozares attīstības dokumentos dzelzceļš ir definēts kā transporta sistēmas mugurkauls, kas nodrošina liela apjoma pārvadājumu efektīvu realizāciju. Lai attīstītu dzelzceļa pasažieru infrastruktūru, nepieciešams ieviest ekspluatācijā jaunu un modernu ritošo sastāvu, tāpēc 2019. gada 30. jūlijā Sabiedrība un Čehijas "Škoda Vagonka" a.s. parakstīja iepirkuma līgumu par 32 jaunu elektrovilcienu iegādi. Šie vilcieni ne tikai ļaus pozitīvi mazināt ietekmi uz apkārtējo vidi, bet arī nodrošinās cieņpilnas pārvietošanās iespējas visām pasažieru grupām. 2021. regulāri notikušas ražotāja un Sabiedrības darba grupu sanāksmes, kuru laikā pārrunāts vilcienu ražošanas progress un precizēta informācija par velosipēdu novietnes vilcienā risinājumu.

2021. gadā pasažieri tika aktīvi aicināti pēc iespējas izvēlēties vilciena biļešu attālinātu iegādi vai veikt bezskaidras naudas norēķinus. Kopš 2021. gada septembra pirmo reizi pārdoto biļešu skaits internetā pārsniedza pārdoto biļešu skaitu kasēs, un 2021. gada beigās internetā pārdoto biļešu skaits sasniedza 45% no mēnesī pārdoto biļešu skaita.

2021. gadā tika ieviests jauns elektroniskais biļešu veids - abonementu un dienas e-biļetes, lai nodrošinātu e-biļetes pieejamību elektroniskā veidā. Projekta izstrādē tika izmantotas jaunās tehnoloģijas ar mērķi novērst iespējamību viltot biļetes un tās izmantot atkārtoti. Šajā projektā tiek papildināta Sabiedrības tīmekļa vietne, Android un IOS platformas mobilās lietotnes versijas ar biļešu iegādes, to atjaunošanas un saglabāšanas funkciju, papildināta funkcionalitāte "Vilciens" ar iespēju pievienot pirktu abonementu biļeti manuāli, tā nodrošinot iespēju biļetes izmantot dažādu ražotāju telefonos ar atšķirīgām operētājsistēmām.

Lai uzlabotu vilcienu pasažieru ērtības un piedāvātu iespēju biežāk izmantot vilcienu satiksmi, ir veiktas izmaiņas vilcienu grafikā, un no 2021.gadā pagarināti esošie, kā arī atklāti jauni vilcienu reisi (no Rīgas uz Madonu un Gulbeni, Krāslava – Indra, pagarināts maršruts līdz Valgai). Pasažieru ērtībai un optimāla resursu patēriņa nodrošināšanai, vilcienu kursēšanas grafiks tiek mainīts atbilstoši sezonālībai.

Lai atvieglotu iespēju iekļūt vilcienā personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām (PRM), noteiktās pasažieru stacijās tiek nodrošināta PRM iecelšana un izcelšana no vilciena vagona uz peronu, izmantojot mobilos pacelājus. Pakalpojums tiek sniegts bez papildu maksas. 2021.gadā tas bija pieejams šādās stacijās: Rīga, Krustpils, Rēzekne, Daugavpils, Jelgava, Saulkrasti, Sigulda, Dubulti, Vaivari.

Pasažieri ar Goda ģimenes apliecību un 3+ Ģimenes karti braukšanai vilcienos var saņemt braukšanas maksas atvieglojumus.

Lai mudinātu pasažierus izvēlēties videi draudzīgu transporta veidu, Sabiedrības valdes priekšsēdētājs Rodžers Jānis Grigulis 2021. gada 21. augustā sarunu festivālā "Lampa" piedalījās diskusijā "Jaunās mobilitātes tendences un vecie paradumi. Vai tas ir droši?". Diskusijas tēma bija par mūsdienu mobilitātes tendencēm, pārvietošanās paradumu maiņu un cieņpilnu pārvietošanos kā pamatu drošai satiksmei.

Pasažieru apmierinātība un drošība

Sabiedrība pastāvīgi strādā pie pakalpojumu kvalitātes uzlabošanas un piedāvājuma pilnveidošanas. Uzņēmums augstu vērtē pasažieru vēlmes un viedokli, ko izmanto par pamatu, veidojot ilgtspējīgas attiecības un sadarbību ar klientiem. Lai sekotu sniegtā pakalpojuma kvalitātei, Sabiedrība reģistrē, izskata un analizē pasažieru iesniegumus, ko saņem rakstiski, elektroniski vai mutvārdos.

2021. gadā ir izstrādāts jauns klientu apkalpošanas standarts, kurā noteikti Sabiedrības un klientu attiecību pamatnosacījumi un principi, organizējot un nodrošinot klientu apkalpošanas procesus vilcienos, biļešu kasēs un I-punktā.

Sabiedrība nepārtraukti veic satiksmes drošības analīzi un nodrošina preventīvus pasākumus, lai pilnveidotu un paaugstinātu dzelzceļa drošību. Lai nodrošinātu pasažieru drošību, Sabiedrība regulāri veic vilcienu apkalpes apmācību un instruēšanu.

Ievērojot valstī noteikto ārkārtas situāciju saistībā ar COVID-19 pandēmiju, kā arī noteiktās epidemioloģiskās drošības prasības 2021. gadā, Sabiedrība klientu apmierinātības pētījumu ar pakalpojumu kvalitāti veica 2022. gada pirmajā ceturksnī.

Ilgtspējīgs tūrisms

Sabiedrība īsteno virkni aktivitāšu, lai mudinātu cilvēkus pārsēsties no privātā transporta vilcienā.

Sadarbojoties ar pašvaldībām un citiem partneriem, 2021.gadā Sabiedrība ir nodrošinājusi papildu reisu un īpašos vilcienus ārpus grafika uz dažādiem festivāliem, koncertiem, pilsētu svētkiem, piemēram, 2021. gada 20., 21., un 21. augustā norīkoti trīs papildu reisi, kā arī palielināts vagonu skaits atsevišķiem reisiem uz/no Cēsīm sarunu festivāla "Lampa" norises laikā. 5. septembrī Siguldā norisinājās 31. Latvijas riteņbraucēju Vienības brauciens, un sacensību dalībnieku un apmeklētāju ērtībām papildus regulārajiem vilcieniem vēl diviem Siguldā un Rīgas virzienā tika pievienoti papildu sastāvi.

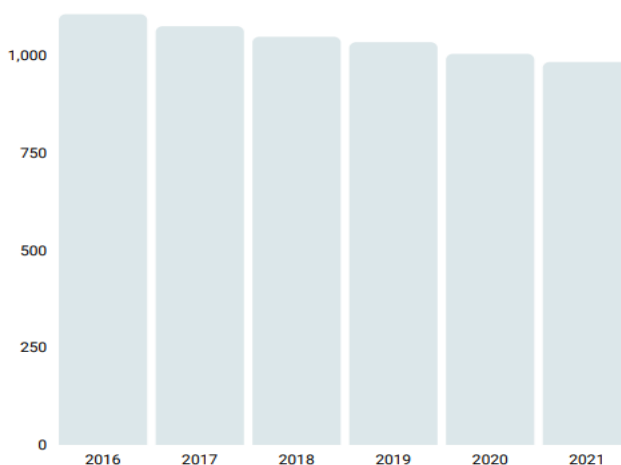
Lai braucieni būtu aizraujošāki un vienlaikus informētu pasažierus par dažādām aktivitātēm, ieskandinot Ogres pilsētas svētkus, 18., 19. un 20. augustā atsevišķu vilcienu pasažierus rīta un vakara reisos posmā Salaspils-Aizkraukle priecēja muzikāli pārsteigumi. Eiropas Kultūras mantojuma dienā vilciena pasažieri varēja izbaudīt Eiropas Dzelzceļa gada tēmai veltītu programmu, ko īstenoja Ludzas novada dome.

Jau piekto gadu tika ievērota tradīcija Ziemassvētku un gadu mijas laikā radīt svētku noskaņu arī vilcienā. Sadarbībā ar IKEA 4 vagonu elektrovilciena sastāvs tika izrotāts ar izgaismotām zvaigznēm un svētku dekorācijām. Tas kursēja no 2021. gada 12. novembra līdz 2022. gada 10. janvārim. Grafiks atsevišķās dienās tika publicēts Sabiedrības kontos sociālajos tīklos, lai pasažieri varētu ielānot savus braucienus tieši šajā vilcienā. Saistībā ar vilciena noformēšanu svētkiem pēc IKEA pasūtījuma tika nofilmēts un TV3 translēts raidījums "Manas mājas ar Ikea".

Darbinieki

Sabiedrības personālu raksturo tas, ka lielākā daļa darbinieku ir tieši nodarbināti pasažieru pārvadājumu pa dzelzceļu nodrošināšana. 2021. gadā AS "Pasažieru vilciens" strādāja 983 darbinieki. Pēdējo četru gadu laikā, optimizējot uzņēmuma procesus, darbinieku skaits ik gadu ir nedaudz samazinājies, vienlaikus nedaudz pieaugot biznesa apjomam.

Attēls Nr. 1 – Vidējais darbinieku skaits gadā

Akciju sabiedrības "Pasažieru vilciens"

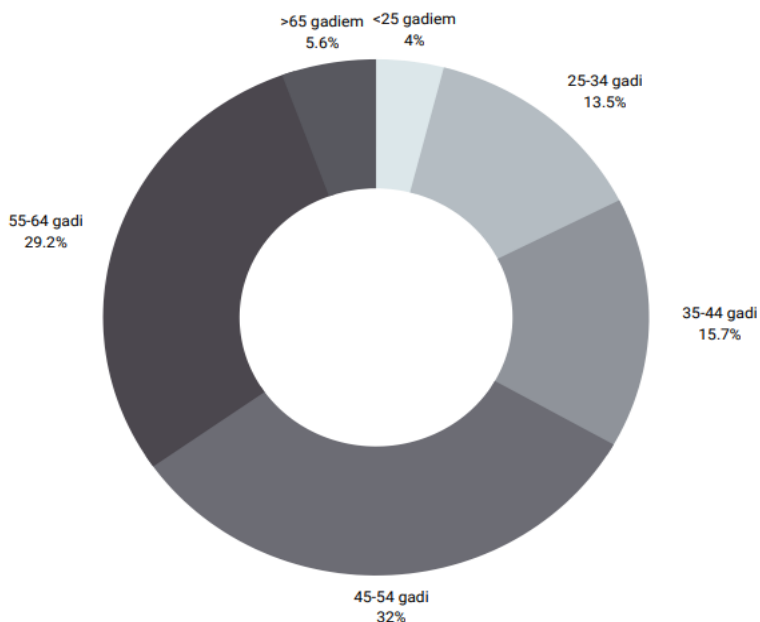
Korporatīvās pārvaldības un nefinanšu ziņojums par 2021.gadu

Attēls Nr. 2 – Kopējais darbinieku sadalījums pēc dzimuma (2021. gadā)

Sabiedrības darbinieku vidējais vecums ar katru gadu pieaug. 2020. gadā tas bija 47,7 gadi, bet 2021. gadā – 48,8 gadi. Divas lielākās darbinieku grupas ir vecumā no 45 līdz 54 gadiem un no 55 līdz 64 gadiem, kopā veidojot 61% no personāla. Lielā mērā tas ir saistīts ar strādājošo ilggadēju darba stāžu uzņēmumā, jo katra trešā darbinieka darba stāžs pārsniedz 30 gadu. Uzņēmumam ir jāizvērtē risks, ko rada darbinieku novecošanās tendence, ņemot vērā plānoto ritekļu iegādi un darba iekārtu modernizāciju.

Attēls Nr. 3 – Darbinieku sadalījums pēc vecuma (2021. gadā)

Sabiedrībā pastāv vienota atalgojuma sistēma. Saskaņā ar "Pasažieru vilciens" darbinieku atalgojuma politiku atalgojums tiek noteikts, ievērojot taisnīguma, konkurētspējas un darbinieku materiālās stimulēšanas principus.

Darba veselība un drošība

Sabiedrības mērķis ir nodrošināt un pastāvīgi pilnveidot drošu un veselīgu darba vidi. To darām, novēršot apstākļus, kas pasliktina darbinieku veselību, kā arī atbalstot veselību veicinošus pasākumus.

Sabiedrība nodrošina darbiniekus ar viņu vajadzībām atbilstošām darba vietām, individuāliem aizsardzības līdzekļiem un tehniskajiem resursiem. Uzņēmums arī veic darbinieku apmācību par darba aizsardzības jautājumiem un drošām darba metodēm.

Darba aizsardzības sistēma ir organizēta saskaņā ar darba aizsardzības vispārīgiem principiem:

- izveidota darba aizsardzības organizatoriskā struktūra;
- tiek veikta darba vides iekšējā uzraudzība, tostarp novērtēti darba vides riski;
- darbinieki tiek iesaistīti darba aizsardzības uzlabošanā.

Darbinieki 2021. gadā nav iesnieguši sūdzības Valsts darba inspekcijā, kā arī nav saņemtas uzraugošo institūciju pretenzijas.

Veselības apdrošināšana un sports

Visiem Sabiedrības darbiniekiem ir dzīvības un veselības apdrošināšana, bet darbiniekiem, kam beidzies noteiktais pārbaudes laiks, saskaņā ar darba koplīgumu piešķir veselības apdrošināšanas polisi. Tai ir plašs pakalpojumu segums un limiti, tostarp veselības pārbaudes, vakcinācijas, ārstu konsultācijas un izmeklējumi, ambulatorā un stacionārā palīdzība, rehabilitācija, zobārstniecība, sports un kritisko slimību apdrošināšana.

Sabiedrības darbiniekiem ik gadu ir iespēja piedalīties lielākajos Latvijas sporta pasākumos – "Rimi" Rīgas maratonā un Vienības velobraucienā.

Brīvība apvienoties organizācijās un slēgt kolektīvos darba līgumus

Sabiedrība ciena darbinieku tiesības izvēlēties, vai attiecībā uz kolektīvo līgumu viņus pārstāv vai nepārstāv arodbiedrība. Darbiniekiem ir tiesības no brīvas gribas, bez jebkādiem diskriminējošiem ierobežojumiem apvienoties vai pievienoties dažādām organizācijām, biedrībām, lai varētu aizstāvēt savas sociālās, ekonomiskās un profesionālās tiesības un intereses, kā arī izmantot visus labumus, ko tās sniedz. Sabiedrībā ir darba koplīgums, kas attiecas uz visiem darbiniekiem, un Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrības biedriem. Sabiedrībai ir regulāras sociālā dialoga sarunas ar arodbiedrības pārstāvjiem. Koplīgums ir pieejams visiem darbiniekiem Sabiedrības iekšējā informācijas tīklā.

Sabiedrībā ievieš ģimenei draudzīgas darbavietas principus – darbiniekiem tiek izmaksāts pabalsts, bērnam uzsākot mācības pirmajā klasē, papildus Darba likumā noteiktajam tiek piešķirta viena papildu atvaļinājuma nedēļa, darbiniekiem ar bērniem tiek piešķirtas papildu apmaksātas brīvdienas un citi labumi.

CILVĒKTIESĪBU IEVĒROŠANA

Sabiedrība savā Vidēja termiņa darbības stratēģijā 2021.- 2025. gadam ir definējusi, ka tās vīzija ir savienot pilsētas un cilvēkus Baltijas reģionā, piedāvājot ērtus pakalpojumus, kas ir pieejami ikvienam sabiedrības loceklim.

Sabiedrībā pret visiem darbiniekiem izturas taisnīgi, godīgi un vienlīdzīgi. Neviens darbinieks vai potenciālais darbinieks netiek diskriminēts viņa rases, dzimuma, reliģijas, fizisko trūkumu, tautības, seksuālās orientācijas, ģimenes, vecāku sociālā stāvokļa vai politiskās pārliecības dēļ.

Sabiedrībā nav definētas dzimumu kvotas. Uzņēmums ievēro dzimumu līdztiesību. Darbiniekus pieņem darbā un nodarbina, balstoties uz amata prasībām, potenciālu apgūt un spēju veikt noteiktos pienākumus un uzdevumus un amatam nepieciešamo kvalifikāciju. Darbinieku atlase notiek, ievērojot šādus personāla atlases principus:

- darba tiesību normu ievērošanu,
- vienlīdzīguma un atšķirīgas attieksmes aizlieguma tiesību principu ievērošanu,
- konfidencialitāti attiecībā uz pretendentu sniegto informāciju un atlases gaitu.

PRETKORUPCIJAS UN KUKUĻOŠANAS NOVĒRŠANAS PASĀKUMI

Ar Sabiedrības valdes 2018. gada 27. novembra lēmumu ir apstiprināta Iekšējās kontroles sistēmas korupcijas un interešu konflikta riska novēršanas kārtība. Iekšējās kontroles sistēma ir veidota, pamatojoties uz prasībām, ko nosaka:

- likums "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā"
- "Trauksmes celšanas likums"
- Ministru Kabineta 2017. gada 17. oktobra noteikumi Nr. 630 "Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā"

Sabiedrībā pastāvīgi tiek veiktas korupcijas risku mazināšanas un interešu konflikta novēršanas darbības:

- regulāri pārskatot Sabiedrības sensitīvo amatu kopumu, izvērtējot katra amata pienākumu apjomu un nosakot korupcijas riska pakāpi;
- nodrošinot sensitīvo amatu darbinieku apmācības par korupcijas riskiem un interešu konflikta novēršanu, pieaicinot arī Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonas,;
- nodrošinot un uzraugot iekšējo deklarēšanās sistēmu sensitīvo amatu darbiniekiem, lai novērstu interešu konfliktu Sabiedrības vadošo darbinieku vidū;
- iekšējās komunikācijas sistēmas uzraudzību un Sabiedrības darbinieku informēšanu par trauksmes cēlēju ziņošanas iespējām;
- pārvaldīta elektroniskā ziņošanas forma kapitālsabiedrības interneta vietnē, kas paredzēta gan darbinieku, gan klientu ziņošanas vajadzībām;
- veikta korupcijas un interešu konfliktu risku novērtēšana un pasākumu noteikšana riska mazināšanai vai novēršanai.

Iepirkumu procesu un procedūru uzraudzībā ir turpināts preventīvais darbs, lai maksimāli mazinātu iespējamus korupcijas riskus. Iekšējās kontroles pasākumos, turpinot sadarbību ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonām, tiek plānotas apmācības tieši iepirkumu komisijās strādājošiem darbiniekiem.

Sankciju risku pārvaldības kārtībā pastāvīgi tiek sekots līdzi izmaiņām Latvijas nacionālās, Eiropas Savienības, ANO, kā arī ASV piemērotajām sankcijām un, atbilstoši Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā noteiktajam, tās tiek rūpīgi pārbaudītas.

SABIEDRĪBAS POLITIKAS

Sabiedrībā ir izstrādātas un ieviestas vairākas politikas, kas ir tieši saistītas ar korporatīvās sociālās atbildības jomām. Tās ir publiskotas Sabiedrības publiskajā tīmekļa vietnē.

Risku vadības politika

Sabiedrībā ir izstrādāti iekšēji normatīvie akti risku pārvaldībai - Risku pārvaldības politika un Risku vadības noteikumi, kuros ir noteikta risku identificēšanas, risku novērtēšanas, risku mazināšanas un kontroles pasākumu ieviešanas, risku ziņošanas, risku procesa uzraudzības un kontroles kārtība, arī Sabiedrībā pieņemamā riska apetīte jeb tolerance.

Vairākās Sabiedrības darbības jomās ir apstiprinātas to risku pārvaldības procedūras - dzelzeļa satiksmes drošības risku pārvaldībai ir izstrādāta risku pārvaldības procedūra, kas iekļauta Drošības pārvaldības sistēmas dokumentācijā, projektu risku pārvaldības kārtība noteikta Projektu vadības vadlīnijās", a "Iekšējās kontroles sistēmas korupcijas un interešu konflikta riska novēršanas kārtībā" ir noteikta interešu konflikta un korupcijas risku pārvaldība, "Informācijas un informācijas sistēmu drošības vadlīnijās" ir noteikta informācijas un informācijas sistēmu risku pārvaldība.

Enerģopolitika

Sabiedrībā ir apstiprināta Enerģopolitika. Visa ar energopārvaldības sistēmas uzturēšanu saistītā dokumentācija ir iekļauta Enerģopārvaldības sistēmas rokasgrāmatā. Sabiedrība plāno energoresursu patēriņu, nodrošina uzskaiti uzraudzību.

Kvalitātes vadības politika

Sabiedrībā ir apstiprināta Kvalitātes politika. Sabiedrībā Kvalitātes valdības sistēma ir sertificēta atbilstoši starptautiskajam standartam ISO 9001:2015. Tas apliecina, ka Sabiedrība ir efektīvi strādājusi, lai attīstītu, uzturētu un pilnveidotu kvalitātes pārvaldības sistēmu. 2021.gadā ir veikta pārsertifikācija.

Cilvēkresursu pārvaldības politika

Sabiedrībā ir apstiprināta Cilvēkresursu pārvaldības politika, kas paredz darba izpildes un mācīšanās kultūru, īstenojot to atbilstoši definētajām vērtībām – atbildība, attīstība, sadarbība.

Atalgojuma politika

Sabiedrībā ir apstiprināta Atalgojuma politika. Noteikts, ka atalgojuma principi balstās uz normatīvajos aktos noteikto un darba kopīgumu. Tāpat ir izstrādāti un ar valdes lēmumu apstiprināti darba samaksas nolikumi dažādām Sabiedrības darbinieku amatu grupām (administrācijas, biļešu kases kasieru, lokomotīvu brigāžu u.c.).

Drošības politika

Sabiedrībā ir apstiprināta Drošības politika. Dokumentā noteiktas ilgtermiņa drošības pamatnostādnes un mērķi.

RISKU PĀRVALDĪBA

Risku pārvaldību Sabiedrība īsteno, izprotot, ka tās darbība un mērķu sasniegšana ir saistīta ar riskiem un tikai sistemātiska risku vadība veicina Sabiedrības mērķu sasniegšanu un mazina risku iestāšanās varbūtību.

2021.gadā Sabiedrībā risku pārvaldība nodrošināta galvenokārt tajās jomās, kur prasības noteiktas ārējos normatīvajos aktos - projektu vadībā, dzelzceļa satiksmes drošībā, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomā, stratēģijas īstenošanā.

Dzelzceļa satiksmes drošības jomā risku pārvaldībai apstiprināta risku vadības grupa, kurai noteikta atbildība par tehnisku, tehnoloģisku un organizatorisku izmaiņu risku noteikšanu un izvērtēšanu.

2021.gadā Sabiedrībā pārvaldīti vairāki riski, kas saistīti ar korporatīvās sociālās atbildības jomām – piemēram risks, ka Sabiedrība nevarēs nodrošināt pasažieriem ērtus pārvadājumus plānotā apjomā, jo esošie dīzeļvilcieni ir novecojuši, jaunākie iegādāti 1992.gadā, tāpēc ir lielas uzturēšanas un remontu izmaksas, turklāt, sakarā ar noteiktajām sankcijām, nav iespējams iegādāties dzinēju remontam rezerves daļas. Sabiedrība meklē risinājumus, lai nodrošinātu valsts pasūtījuma izpildi pilnā apjomā.

Sakarā ar Covid-19 pandēmijas izplatīšanos pastāv risks, ka jaunie elektrovilcieni varētu netikt piegādāti noteiktajā termiņā. Lai vadītu šo risku notiek regulāra komunikācija ar ražotāju.

Pastāv arī kvalificēta personāla nepietiekamības risks, kas saistīts ar to, ka nepieciešamas specifiskas zināšanas vairākās amatu grupās (mašīnisti, mašīnistu palīgi u.c.) un vērojama Sabiedrības darbinieku novecošanās tendence, tāpēc uzsākta sadarbība ar mācību iestādēm mācību programmas un prakses iespēju saskaņošanai.

2021.gadā, veicot risku pārvaldības sistēmas pašnovērtējumu, konstatēts, ka ir otrs, jeb pamata brieduma līmenis

2022.gadā plānots pilnveidot risku pārvaldības sistēmu, nodrošinot brieduma līmeņa paaugstināšanu.

KORPORATĪVĀS PĀRVALDĪBAS ZIŅOJUMS

Sabiedrībā ir izvērtēta darbības atbilstība Korporatīvās pārvaldības konsultatīvās padomes izstrādātajā Korporatīvās pārvaldības kodeksā "Labas korporatīvās pārvaldības ieteikumi uzņēmumiem Latvijā" ietvertajiem principiem un secināts, ka uz Sabiedrības darbību attiecināmie principi lielākoties ir ievēroti, tomēr atsevišķu korporatīvās pārvaldības principu piemērošanā ir nepieciešami pilnveidojumi.

Uzņēmuma stratēģija

1. Uzņēmumam ir izveidota aktuāla stratēģija, kurā noteikti uzņēmuma mērķi un virzība uz ilgtermiņa vērtības pieaugumu – **princips ir ievērots**

Ar Sabiedrības padomes 2021. gada 8. februāra lēmumu ir apstiprināta Vidēja termiņa darbības stratēģija 2021.-2025.gadam (turpmāk arī – Stratēģija), kuras projekta izstrādi vadīja un koordinēja valde sadarbībā ar Sabiedrības struktūrvienībām.

Sabiedrības Vidēja termiņa darbības stratēģijā 2021.-2025. gadam iekļauta informācija par Sabiedrību, iekļauts vispārējais stratēģiskais mērķis, misija, vīzija un vērtības, iekšējās un ārējās vides izvērtējums, SVID analīze, biznesa modelis, stratēģiskais rīcību plāns stratēģijas izpildei, finanšu plāns un risku analīze.

Stratēģijas izstrādes laikā ņemta vērā Vidēja termiņa darbības stratēģijas 2015.-2020. gadam īstenošanas gaita un apjoms, analizētas iespējas un riski, izmaiņas iekšējā un ārējā vidē, kā arī tendences nozarē.

Stratēģijas īstenošanas nodrošināšanai izstrādāts Indikatīvais rīcības plāns stratēģijas izpildei, kuru vienlaikus ar Stratēģiju apstiprinājusi padome.

Atbilstoši Stratēģijā iekļautajiem rīcības virzieniem Sabiedrības valde apstiprina struktūrvienībām sasniedzamos rezultātus, pārrauga plānotos un sasniegtos rezultātus, izvērtē tos un reizi pusgadā iesniedz padomei atskaiti par Stratēģijas ieviešanas rīcības plāna izpildi.

Padome uzrauga Stratēģijas īstenošanu, reizi pusgadā izskatot un apstiprinot atskaiti par Sabiedrības Stratēģijas ieviešanas rīcības plāna izpildi attiecīgajam periodam.

Iekšējā kultūra un ētiska uzvedība

2. Uzņēmums izstrādā iekšējās kultūras un ētiskas uzvedības kodeksu, kas uzņēmuma vadībai un darbiniekiem kalpo kā uzvedības standarts – **princips daļēji ievērots**.

Sabiedrības vērtības definētas Vidēja termiņa darbības stratēģijā 2021.-2025. gadam, ko apstiprinājusi padome. Mūsu vērtības ir - atbildība, attīstība, sadarbība.

Ar valdes lēmumu apstiprināts Sabiedrības Ētikas kodekss, kurā noteikti uzvedības principi. Plānots aktualizēt Ētikas kodeksu un iesniegt to apstiprināšanai Sabiedrības padomei.

Lai nodrošinātu Ētikas kodeksa principu ievērošanu Sabiedrības ikdienas darbībā un reaģētu uz Ētikas kodeksā noteikto principu pārkāpumiem, valde apstiprinājusi Ētikas komisiju.

2021. gadā Ētikas komisijā iesniegts un izskatīts viens gadījums par iespējamu ētiskas uzvedības normu pārkāpumu.

Sabiedrībā nodrošināta iespēja publiskajā tīmekļa vietnē anonīmi ziņot par gadījumiem, kad ir informācija vai pastāv pamatotas aizdomas par korupciju, krāpšanu, interešu konfliktu vai jebkāda cita veida pretlikumīgām darbībām, kurās ir iesaistīta Sabiedrība un tās darbinieki. Tāpat ir iespēja iesniegt iesniegumu atbilstoši Trauksmes celšanas likumā noteiktajos gadījumos.

Principa pilnīgai ieviešanai plānots pārskatīt Ētikas kodeksu un iesniegt apstiprināšanai padomē.

Iekšējās kontroles sistēma, risku vadība un iekšējais audits

3. Uzņēmumam ir iekšējās kontroles sistēma, kuras efektivitāti pārrauga padome – **princips daļēji ievērots**

Atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 107.panta otrās daļas 11.punktā un Sabiedrības padomes reglamentā noteiktajam padome uzrauga Sabiedrības iekšējās kontroles sistēmas darbību, pārskata tās atbilstību un efektivitāti.

Lai nodrošinātu vispārējā stratēģiskā virsmērķa izpildi un varētu veikt pasažieru pārvadājumus pa dzelzceļu, Sabiedrībā ieviesta normatīvo aktu prasībām atbilstoša Drošības pārvaldības sistēma, kura ietver arī iekšējās uzraudzības sistēmas izveidi. Ir dokumentēta un 2021. gadā ar Sabiedrības rīkojumu apstiprināta "Satiksmes drošības iekšējās uzraudzības sistēma".

Sakarā ar Covid-19 infekcijas izplatību Sabiedrībā 2021. gadā apstiprināta iekšējās kontroles sistēma epidemioloģiskās drošības pasākumu īstenošanai, kas aktualizēta atbilstoši epidemioloģiskajai situācijai valstī un izmaiņām normatīvo aktu prasībās.

Ar valdes lēmumu apstiprināta iekšējās kontroles sistēma korupcijas un interešu konflikta risku novēršanai.

Sabiedrībā ir izveidotā Iekšējā audita daļa, kas funkcionāli atrodas tiešā Sabiedrības padomes pakļautībā, bet administratīvi - Sabiedrības valdes pakļautībā.

Atbilstoši Iekšējā audita vidējā termiņa stratēģiskajam plānam un pārskata gada auditu plānam Iekšējā audita daļa veic iekšējos auditus. Audita apjoms tiek noteikts, balstoties uz risku novērtējumu. Iekšējos auditos tiek sniegts vērtējums par iekšējās kontroles sistēmas darbības efektivitāti auditētajā sistēmā.

Auditi tiek veikti, balstoties uz risku vērtējumu, kā arī ņemot vērā Sabiedrības valdes un padomes novērojumus auditējamās jomās. Visi audita rezultāti tiek ziņoti valdei un padomei. Pēc katra Iekšējā audita ziņojuma valde apstiprina audita ieteikumu ieviešanas termiņus un par ieteikumu ieviešanu atbildīgās personas. Iekšējā audita daļa regulāri informē padomi par aktuālajiem Iekšējā audita jautājumiem.

Pārskata gada beigās Iekšējā audita daļa sagatavo un iesniedz valdei un padomei pārskatu, kurā sniedz viedokli par kopējo Iekšējās kontroles sistēmu Sabiedrībā pārskata gadā, ņemot vērā auditu rezultātus, ieteikumu ieviešanas pasākumus, ieviesto kultūru risku vadībā. Iekšējās kontroles efektivitāti novērtē pēc iepriekš definētiem kritērijiem.

Iekšējā audita daļas 2021. gada pārskatu, kurā ietverts Iekšējās kontroles sistēmas novērtējums, padome izvērtēja 2021. gada 22. decembra sēdē, akcionāru sapulcē Iekšējās kontroles novērtējums izskatīts 2022.gada 1.februāra sapulcē.

Principa pilnīgai ieviešanai plānots pārskatīt dokumentēto Iekšējās kontroles sistēmas apjomu.

4. Uzņēmums identificē, novērtē un uzrauga ar tā darbību saistītos riskus – **princips daļēji ievērots**

Atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 107.panta otrās daļas 11.punktā un Sabiedrības padomes reglamentā noteiktajam padome uzrauga Sabiedrības risku pārvaldības sistēmas darbību, pārskata tās atbilstību un efektivitāti.

Sabiedrībā ir izstrādāta Risku pārvaldības politika, kuru apstiprinājusi padome un kurā noteikti risku pārvaldības mērķis, principi, atbildība un pienākumi. Ir izstrādāts un valdē apstiprināts Iekšējs normatīvs akts – Risku vadības noteikumi, kur cita starpā apstiprināta riska apetīte, jeb tolerance.

Vairākās Sabiedrības darbības jomās apstiprinātas atsevišķas risku pārvaldības procedūras - dzelzceļa satiksmes drošības risku pārvaldībai izstrādāta risku pārvaldības procedūra, kas iekļauta Drošības pārvaldības sistēmas dokumentācijā, projektu risku pārvaldības kārtība noteikta ar valdes lēmumu apstiprinātā dokumentā "Projektu vadības vadlīnijas", ar valdes lēmumu apstiprināta "Iekšējās kontroles sistēmas korupcijas un interešu konflikta riska novēršanas kārtība", kur noteikta interešu konflikta un

korupcijas risku pārvaldība, ar valdes lēmumu apstiprinātas "Informācijas un informācijas sistēmu drošības vadlīnijas", kur noteikta informācijas un informācijas sistēmu risku pārvaldība.

2021. gadā veikts risku vadības sistēmas pašnovērtējums, kurā secināts, ka īstenotā sistēma ir otrajā jeb pamata brieduma līmenī, jo risku pārvaldība nodrošināta galvenokārt tajās jomās, kur prasības noteiktas ārējos normatīvajos aktos - projektu vadībā, dzelzceļa satiksmes drošībā, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomā, stratēģijas īstenošanā.

Sabiedrības risku pārvaldības brieduma līmeņa paaugstināšanai 2022. gadā plānots pilnveidot darbinieku zināšanas risku pārvaldības jomā, Risku un kvalitātes vadības daļai nodrošinot apmācību un skaidrojot apstiprināto risku vadības dokumentu principus. Lai pilnveidotu identificēto risku pārvaldību, plānots ieviest vienotu risku reģistru, kas ļaus nodrošināt risku pārvaldības procesu pēc vienotiem principiem un atvieglos risku pārvērtēšanas un ziņošanas īstenošanu.

Pārskatu par risku pārvaldību Sabiedrībā 2021. gadā apstiprinājusi valde 2022. gada 17. martā, padomē pārskats skatīts un vērtēts 2022. gada 7.aprīlī.

Principa pilnīgai ieviešanai plānots 2022. gadā paaugstināt risku vadības sistēmas brieduma līmeni, ieviešot risku vadības pasākumus visos procesos.

5. Uzņēmumā ir izveidota iekšējā audita struktūrvienība, kas neatkarīgi un objektīvi izvērtē uzņēmuma darbību – princips ir ievērots

Sabiedrībā ir izveidotā iekšējā audita daļa, kas funkcionāli atrodas tiešā Sabiedrības padomes pakļautībā, bet administratīvi - Sabiedrības valdes pakļautībā. Daļas darbību regulē iekšējā audita daļas nolikums, kuru apstiprinājusi padome.

Padome atbilstoši Sabiedrības statūtos noteiktajam, izvērtē un sniedz piekrišanu valdei iekšējā audita vidējā termiņa stratēģiskā plāna un gada auditu plāna apstiprināšanai, apstiprina daļas budžetu un resursu plānu, veic iekšējā audita darba izvērtēšanu, pamatojoties uz auditu plānu izpildi, apstiprina lēmumu par daļas vadītāja iecelšanu un atbrīvošanu no amata.

Atbilstoši iekšējā audita vidējā termiņa stratēģiskajam plānam un pārskata gada auditu plānam iekšējā audita daļa veic iekšējos auditus. Audita apjoms tiek noteikts, balstoties uz risku novērtējumu. Iekšējos auditos tiek sniegts vērtējums par iekšējās kontroles sistēmas darbības efektivitāti katrā sistēmā.

Auditi tiek īstenoti, balstoties uz risku vērtējumu, kā arī ņemot vērā Sabiedrības valdes un padomes novērojumus auditējamās jomās.

Visi audita rezultāti tiek ziņoti valdei un padomei. Valde apstiprina audita ieteikumu ieviešanas termiņus un par ieteikumu ieviešanu atbildīgās personas. Iekšējā audita daļa piedalās padomes sēdēs un informē par aktuāliem iekšējā audita jautājumiem (audita rezultātiem, ieteikumu ieviešanas gaitu, audita metodiskiem jautājumiem).

Daļa ir neatkarīga no pārējām Sabiedrības struktūrvienībām, tā nepiedalās lēmumu pieņemšanas procesā. Daļas neatkarība un objektivitāte ir nostiprināta iekšējā audita daļas nolikumā. Iekšējā audita daļas vadītājs katru gadu, pārskatot iekšējā audita vidējā termiņa stratēģiju, paraksta apliecinājumu par neatkarību un objektivitāti.

Ārējais revidents

6. Uzņēmumam ir neatkarīgs ārējais revidents – princips ir ievērots

Lai nodrošinātu ārējā revidenta neatkarību un novērstu jebkādu potenciālu apdraudējumu revidenta neatkarībai, tirgus izpētē Sabiedrība aicināja piedalīties licencētas auditorkompānijas un izvērtēja apstākļus par iespējamu interešu konfliktu.

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 94. panta pirmās daļas 5. punktu un, ievērojot Sabiedrības valdes 2021. gada 5. augusta lēmumu un padomes 2021. gada

17. augusta lēmumu, ar Sabiedrības 2021. gada 13. septembra ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu SIA "Deloitte Audits Latvia" (reģistrācijas Nr.40003606960, licences nr.43) ievēlēta par AS „Pasažieru vilciens” revidentu 2021. gada pārskata revīzijai.

Padomes locekļu ievēlēšana

- 7. Uzņēmums nosaka caurskatāmu padomes locekļu ievēlēšanas un atsaukšanas kārtību – princips ir ievērots.**
- 8. Padomes locekļiem kopā ir atbilstoša pieredze un kompetence – princips ir ievērots.**
- 9. Uzņēmuma padomē ir neatkarīgi padomes locekļi – princips ir ievērots**

Sabiedrības padomes locekļu nominēšana tiek nodrošināta atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 31. pantā un Ministru kabineta 2020.gada 7.janvāra noteikumos Nr.20 "Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtība kapitālsabiedrībās, kurās kapitāla daļas pieder valstij vai atvasinātai publiskai personai" noteiktai padomes locekļu nominēšanas kārtībai.

Sakarā ar padomes pilnvaru termiņa beigām, 2021. gadā Pārresoru koordinācijas centrs sadarbībā ar Satiksmes ministriju, kas ir Sabiedrības valsts kapitāla daļu turētājs, izsludināja konkursu uz Sabiedrības trīs padomes locekļu amatiem, tostarp nosakot, ka vismaz diviem padomes locekļiem jāatbilst neatkarīga padomes locekļa prasībām.

Padomes locekļu amatu kandidātiem tika izvirzītas obligātās minimālās prasības un Sabiedrības darbībai atbilstošas profesionālās pieredzes, zināšanu un kompetences jomu prasības.

Kandidāti pieteikumus konkursam un citus noteiktos dokumentus iesniedza Pārresoru koordinācijas centrā.

2021.gada 29. decembrī ārkārtas akcionāru sapulcē ievēlēja Sabiedrības padomi uz pieciem gadiem šādā sastāvā:

- Intu Liepu padomes locekļa amatā ar kompetenci sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas jomā, uzņēmumu un komandas vadībā, iesaistīto pušu vadībā;
- Sandi Šteinu padomes locekļa amatā ar kompetenci stratēģiju izstrādes un ieviešanas jomā un korporatīvās pārvaldības jomā;
- Kasparu Briškenu padomes locekļa amatā ar kompetenci finanšu jautājumu un audita jomā, risku vadības un iekšējās kontroles sistēmas jomā.

Visi ievēlētie padomes locekļi atbilst neatkarīga padomes locekļa prasībām.

Padomes un valdes atalgojuma noteikšanas principi

- 10. Uzņēmumā ir ieviesta atalgojuma politika – princips ir ievērots.**

Sabiedrībā ir izstrādāta un ar padomes 2021.gada 15.februāra lēmumu apstiprināta Atalgojuma politika, ir izstrādāti un ar valdes lēmumu apstiprināti darba samaksas nolikumi Sabiedrības darbinieku amatu grupām (administrācijas, biļešu kases kasieru, lokomotīvu brigāžu u.c.)

Saskaņā ar apstiprinātajiem darba samaksu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem Sabiedrībā ir izveidota darba samaksas sistēma, kurā darba alga darbiniekam tiek noteikta atbilstoši amata grupas diapazonam, amatam noteiktajai darba samaksas sistēmai, un, pamatojoties uz darbinieka kvalifikāciju, risināmo jautājumu sarežģītību, atbildību un piešķirtajām pilnvarām, kā arī darba izpildes sniegumu.

Izstrādājot Vidēja termiņa darbības stratēģiju 2021.-2025. gadam, izstrādāts arī Indikatīvais rīcības plāns stratēģijas izpildei. Šajos dokumentos noteikti Sabiedrības stratēģiskie mērķi un sasniedzamie rezultāti. Ieviestā KPI sistēma paredz, ka katra struktūrvienība plāno pasākumus stratēģisko mērķu sasniegšanai. Struktūrvienību KPI kartes apstiprina valde.

Reizi ceturksnī struktūrvienību vadītāji apkopo darbinieku paveikto Sabiedrības stratēģisko mērķu sasniegšanā un gatavo priekšlikumus darbinieku atalgojuma mainīgas daļas apjoma noteikšanai.

Valdes locekļiem sasniedzamos darbības rezultātus reizi gadā nosaka padome.

Padomes un valdes locekļu atlīdzība noteikta, ievērojot Ministru kabineta 2020. gada 4. aprīļa noteikumus Nr.63 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu, kā arī valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru" noteikto.

Atalgojuma mainīgā daļa valdes un padomes locekļiem netiek noteikta.

Nemot vērā, ka Sabiedrība iedalāma lielo kapitālsabiedrību grupā, ar akcionāru sapulces lēmumu padomes priekšsēdētāja mēneša atlīdzība ir noteikta 2151,30 EUR apmērā un padomes locekļu mēneša atlīdzība noteikta 1936,17 EUR apmērā.

Ar padomes lēmumu Sabiedrības valdes priekšsēdētāja atlīdzība noteikta 8963,75 EUR apmērā, un valdes locekļu mēneša atlīdzība noteikta 90% apmērā no valdes priekšsēdētāja mēneša atlīdzības.

Padomes darba organizēšana un lēmumu pieņemšana

11. Uzņēmumā ir noteikta un saprotama padomes darba organizācija - princips ir ievērots

Sabiedrības padomes darba organizācijas principi un sadarbības kārtība ar akcionāriem noteikta padomes reglamentā, kas apstiprināts padomes 2020. gada 22. janvāra sēdē (protokols Nr.1).

Padomes reglamentā noteikts, ka padome sēdes notur pēc vajadzības, bet ne retāk kā reizi ceturksnī.

Saskaņā ar Satiksmes ministrijas iekšējos noteikumus par valsts kapitāla daļu pārvaldības kārtību un Sabiedrības padomes reglamentā noteikto, padomes uzdevums cita starpā ir uzraudzīt Vidēja termiņa darbības stratēģijas īstenošanu, reizi pusgadā izskatīt un apstiprināt atskaiti par Vidēja termiņa darbības stratēģijas ieviešanas rīcības plāna izpildi attiecīgajam periodam.

Padomes 2021. gada 30. augusta sēdē ir izskatīta un apstiprināta valdes atskaite par Vidēja termiņa darbības stratēģijas ieviešanas rīcības plāna izpildi 2021. gada pirmajā pusgadā. padomes 2022. gada 9. februāra sēdē ir izskatīta un apstiprināta valdes iesniegtā atskaite par Vidēja termiņa darbības stratēģijas ieviešanas rīcības plāna izpildi 2021.gada otrajā pusgadā.

Sabiedrība, plānojot ikgadējo budžetu, iekļauj arī padomes darbības nodrošināšanai nepieciešamo finansējumu.

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 107.panta otrās daļas 13.punktā un Sabiedrības padomes reglamentā noteikto padome veic darba ikgadējo pašvērtējumu, izskata to padomes sēdē un apstiprina. Pēc apstiprināšanas padomes darba pašvērtējums tiek iesniegts izskatīšanai Sabiedrības akcionāru sapulcē. Padomes darba pašvērtējums par 2020. gadu IR apstiprināts padomes 2021. gada 14. maija sēdē un izskatīts Sabiedrības 2021. gada 18. augusta ārkārtas akcionāru sapulcē.

Padomes sastāvā ir trīs padomes locekļi, tāpēc komiteju izveide nav iespējama.

12. Padome pieņem informētus un izsvērtus lēmumus - princips ir ievērots

Atbilstoši Sabiedrības padomes reglamentā noteiktajam padomei informācija lēmuma pieņemšanai tiek iesniegta vismaz nedēļu pirms padomes sēdes. Sasaucot padomes ārkārtas sēdes, šo termiņu var saīsināt.

Padomes reglamentā ir noteikts informācijas apjoms, kuru padome var pieprasīt no valdes, lai pieņemtu lēmumu.

Padomes sēdes laikā padomes locekļi pauž savus priekšlikumus un viedokļus diskusijas veidā, atbilstoši izskatāmajam jautājumam lemj arī par iespējamiem riskiem un to pārvaldības jautājumiem.

Interesu konflikta novēršana

13. Valdes un padomes locekļi skaidri apzinās interešu konflikta izpausmes un ir informēti par nepieciešamo rīcību interešu konflikta gadījumā - princips ir ievērots

Saskaņā ar likumā Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā noteikto Sabiedrības valdes un padomes locekļiem piemērojams valsts amatpersonas statuss un attiecīgi ir saistošas likumā noteiktās normas.

Sabiedrības valdes reglamentā ir noteikts, ka valdes loceklis nedrīkst pieņemt lēmumu vai piedalīties lēmuma pieņemšanā, vai veikt citas ar valdes locekļa pienākumu pildīšanu saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt šī valdes locekļa, tā radnieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses. Valdes loceklim ir pienākums par šīm interesēm paziņot pirms valdes sēdes sākuma.

Sabiedrībā ir apstiprināts iekšējs normatīvs dokuments "Iekšējās kontroles sistēmas korupcijas un interešu konflikta riska novēršanas kārtība", ir apstiprināts un regulāri tiek pārskatīts sabiedrības sensitīvo amatu saraksts. Sensitīvo amatu sarakstā iekļautie darbinieki katru gadu aizpilda un iesniedz deklarācijas.

2021. gadā Sabiedrība kopā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju organizēja apmācības par interešu konflikta pārvaldību darbiniekiem, kuri iekļauti sensitīvo amatu sarakstā.

Akcionāru sapulce

14. Uzņēmums savlaicīgi nodrošina akcionārus ar informāciju par akcionāru sapulces norisi, sniedzot visu nepieciešamo informāciju lēmumu pieņemšanai - princips ir ievērots

Saskaņā ar Satiksmes ministrijas iekšējos noteikumos "Valsts kapitāla daļu pārvaldes kārtība" noteikto Sabiedrības valde paziņojumu par akcionāru sapulces sasaukšanu nosūta akcionāram vismaz divas nedēļas pirms sapulces. Vienlaikus ar paziņojumu par akcionāru sapulces sasaukšanu valde iesniedz visu informāciju par lēmumprojektiem un lēmumu pieņemšanai nepieciešamo informāciju. Nepieciešamības gadījumā akcionārs var pieprasīt un saņemt papildu materiālus par darba kārtībā iekļautajiem jautājumiem.

Ārkārtas akcionāru sapulci pēc Sabiedrības valdes iniciatīvas steidzamības kārtā (vismaz septiņas dienas pirms sapulces) var sasaukt, akcionāru sapulces norises datumu iepriekš saskaņojot ar akcionāru.

15. Uzņēmums veicina efektīvu akcionāru iesaisti lēmumu pieņemšanā un iespējami lielāku akcionāru dalību akcionāru sapulcēs - princips ir ievērots

Akcionāru sapulces laiku un vietu valde saskaņo ar akcionāru, ievērojot noteiktos sapulču sasaukšanas termiņus.

Sakarā ar Covid-19 pandēmijas ierobežošanu noteiktajiem epidemioloģiskajiem pasākumiem, 2021.gadā akcionāru sapulces notika attālināti.

Akcionāru sapulces ilgumu plāno atbilstoši darba kārtībā iekļauto izskatāmo jautājumu skaitam un apjomam, akcionāram nodrošina laiku, lai iepazītos ar informāciju, kas nepieciešama lēmuma pieņemšanai, un paustu viedokli par izskatāmo jautājumu

Akcionāru sapulcēs piedalās padomes un valdes locekļi, kā arī Sabiedrības darbinieki, kuru kompetencē ir darba kārtībā iekļautie jautājumi. Paziņojums par akcionāru sapulci tiek nosūtīts arī revidentam.

Akcionāru sapulce pieņem lēmumus atbilstoši iepriekš izsludinātajiem lēmumu projektiem.

16. Uzņēmums izstrādā un ar akcionāriem apspriež dividenžu politiku – princips ir ievērots

Apstiprinot Sabiedrības gada pārskatu, akcionāru sapulcē tiek pieņemts lēmums peļņas izlietošanu.

Lemjot par dividendēs izmaksājamo peļņas daļu, Sabiedrība ievēro Ministru kabineta noteikto kārtību, kādā valsts kapitālsabiedrībās prognozējama un nosakāma peļņas daļa, kas izmaksājama dividendēs.

Uzņēmuma darbības caurskatāmība

17. Uzņēmums regulāri un laikus informē akcionārus un citas ieinteresētās personas par uzņēmuma saimniecisko darbību, finanšu rezultātiem, pārvaldību un citiem aktuāliem jautājumiem - **princips ir ievērots**

Sabiedrība nodrošina, ka publiskajā tīmekļa vietnē ir pieejama aktuāla, objektīva un patiesa informācija par Sabiedrību, tās pārvaldību, stratēģiju un stratēģiskajiem mērķiem, informācija par valdi un padomi, tiek publicētas būtiskākās Sabiedrības politikas, finanšu pārskati, kā arī cita Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 58.pantā norādītā informācija.

Informācija pieejama arī angļu un krievu valodā, taču mazākā apjomā.